Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 8 (1990)

Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.247](https://doi.org/10.12681/deltiokms.247)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1990). Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 8, 327–332. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.247>

ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΕΛΠΩΣ ΜΕΡΛΙΕ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1986-1990

Κατά τὸ διάστημα 1986-1990 παρουσιάσαμε αὐξημένη δραστηριότητα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ ἔργου μας κατὰ τομεῖς:

Βιβλιοθήκη

Ἀχρηστεύτηκε ἡ παλιά δελτιοθήκη ποὺ παρουσίαζε ἑλλείψεις καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ νέα ποὺ καταρτίστηκε ἀπὸ τὸν ἑκτακτὸ συνεργάτη μας κ. Νίκο Λαλώτη. Ἡ ἀγορὰ βιβλίων συνεχίστηκε μὲ τὸν ρυθμὸ τῶν περίπου 70 τόμων τὸ χρόνο. Σημαντικὸς ὑπῆρξε ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ποὺ ἀποκτήθηκαν ἀπὸ δωρεές. Ἀναφέρουμε τὶς δωρεές τοῦ κ. Jörgen Raasted, καθηγητῆ τῆς λατινικῆς καὶ μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κοπεγχάγης (12 πολύτιμοι καὶ πανάκριβοι τόμοι τῆς σειρᾶς τῶν Monumenta Musicae Byzantinae ποὺ ἔλειπαν ἀπὸ τὴ συλλογὴ μας), τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου, καθηγήτριας στὸ Κολλέγιο Ἀθηνῶν (20 δυσσεύρετες Ἑλληνικὲς μουσικὲς ἐκδόσεις θεωρητικοῦ κυρίως περιεχομένου) καὶ τοῦ γράφοντος (327 σπάνια ἀνάτυπα καὶ φυλλάδια γιὰ τὴ βυζαντινὴ καὶ δημοτικὴ μουσικὴ).

Χειρόγραφα

Τὰ πέντε χειρόγραφα ποὺ ἐνσωματώθηκαν στὰ χρόνια 1986-1990 στὴ συλλογὴ μας προέρχονται ὅλα ἀπὸ δωρεές καὶ χρησιμοποιοῦν τὴν χρυσανθοβυζαντινὴ παρασημαντικὴ· εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

(α) Γ. Ν. Καραγιάννη: Θεωρία Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς γραμμένη τὸ 1909-1910 (36 σελ.). Δωρεὰ τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου.

(β-δ) Συλλογὲς Κεφαλληνιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἀπὸ τὸ 1904, 1922 καὶ 1944. Οἱ δύο πρῶτες εἶναι παρασημασμένες ἀπὸ τὸν Σωτηρᾶκη Λουκάτο (170 σελ., 42 σελ.) κι ἡ τρίτὴ ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Ραζῆ-Μαράτο (32 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Δ. Σ. Λουκάτου.

(ε) 29 τραγούδια μὲ ποικίλο περιεχόμενον ἀνθολογημένα τὸ 1970 ἀπὸ τὸν Κ. Θωμαΐδου (51 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Εὐ. Τζελαῦ.

Φωτοτυπημένα χειρόγραφα

Συνεχίζοντας τη συγκέντρωση στοιχείων γία το Ζακυνθινό Μέλος πραγματοποίησαμε τη φωτοτύπηση πέντε ακόμα χειρογράφων σε χρυσανθοβυζαντινή παρασημαντική (1363 σελ.) και τριών σε δυτική σημειογραφία (349 σελ.). Τα χειρόγραφα αυτά μας παραχωρήθηκαν από τους ζακυνθινούς μουσικούς κ.κ. Α. Γιατρά και Ν. Λειβαδά και από τον κ. Μ. Χατζηγιακουμή. Κι ακόμα φωτοτυπήσαμε μιάν αξιόλογη συλλογή Χερουβικών αντιγραμμένη το 1895 στην Πόλη (Βλαχέρνες) από τον Θ. Γαϊτανάκη. Το χειρόγραφο αυτό μας το έμπιστεύτηκε ο έγγονός του γραφέα κ. Γιάννης Μ. Γαϊτανάκης, καθηγητής της αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο του Vancouver. Σ' όλους όσους μας βοήθησαν στην προσπάθειά μας να εμπλουτίσουμε τη βιβλιοθήκη μας και ν' αυξήσουμε τον αριθμό των χειρογράφων μας, έστω και σε φωτοτυπίες, απευθύνουμε τις πιο θερμές ευχαριστίες.

Ήχοθήκη

Περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των δίσκων μας των 33 στροφών άποκτήθηκε στα τελευταία πέντε χρόνια (216 κομμάτια επί συνόλου 664) καθώς επίσης και τα δύο τρίτα των κασετών μας (412 κομμάτια επί συνόλου 631). Κατά την πενταετία αυτή η γράφων δώρησε στο ΜΛΑ και μιὰ συλλογή από περίπου 100 σπάνιους δίσκους 45 στροφών με ελληνική και ξένη λαογραφική μουσική καθώς και δείγματα βυζαντινής ψαλτικής. Τώρα τελευταία ή ήχοθήκη μας άρχισε νά εμπλουτίζεται με δίσκους νέας τεχνολογίας CD και ν' άποκτá βιντεοκασέτες με ελληνικούς χορούς. Το ύλικό της ήχοθήκης έδω και μερικούς μήνες έχει άρχίσει ν' άποδελτιώνεται σε ειδικές καρτέλες. Ένα σημαντικό μέρος των κασετών μας είναι αντίγραφα από κασέτες που μας δάνεισαν διάφοροι φίλοι του Μουσικού Λαογραφικού 'Αρχείου μας. Πρόκειται για τους κ.κ. Χαρ. Παυλόπουλο, Βασ. Μιχαλακόπουλο, Χρ. 'Αργύρη και Δημ. Φιωτάκη τους όποιους και ευχαριστούμε. 'Οφείλουμε επίσης νά ευχαριστήσουμε για τόν ίδιο λόγο και τά Διοικητικά Συμβούλια δύο Σωματείων, της 'Εταιρείας Εύβοϊκών Σπουδών και του 'Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Αίγινας. Το ύλικό που μας παραχώρησαν για αντιγραφή είναι μεγάλης άξιας και συμπληρώνει τις αντίστοιχες δικές μας συλλογές. Τέλος αναφέρουμε ότι έχουμε συμφωνήσει με τόν κ. Γρηγόρη Φαληρέα νά περάσει σε κασέτες νέας τεχνολογίας DAT τις ήχογραφήσεις μας σε δίσκους 78 στροφών και σε μαγνητοταινίες. Τά αντίγραφα αυτά θά γίνονται με τη βοήθεια ειδικών μηχανημάτων που δέν θά επιτρέπουν νά περνάει στο αντίγραφο ο θόρυβος που κάνει ή βελόνα πάνω στο δίσκο ή το φύσημα που ακούγεται όταν «διαβάζεται» μιὰ μαγνητοταινία από ένα κοινό μαγνητόφωνο. 'Η έργασία αυτή θά ξεκινήσει με τήν αντιγραφή των μαγνητοταινιών, που κινδυνεύουν από τή φθορά του χρόνου περισσότερο από τους δίσκους.

Ἑκδόσεις

Τὸ 1988 ἐκδόθηκαν οἱ «Χουλιαράδες» ἕνας δίσκος μὲ τραγούδια καὶ σκοποὺς ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο χωριὸ τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων, ποὺ εἶχαν ἠχογραφηθεῖ τὸ 1930 ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιέ καὶ τοὺς συνεργάτες της. Ἀκολούθησαν τὸ 1990 δύο δίσκοι ἀφιερωμένοι στὴ μνήμη τῆς Δέσποινας Μαζαράκη μὲ τίτλο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα». Περιέχουν φωνητικὴ καὶ ὀργανικὴ μουσικὴ τοῦ νησιοῦ ἠχογραφημένη, ἀπὸ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο (Δέσποινα Μαζαράκη 1956, Μ. Δραγούμης - Γ. Ἀννινος 1961-1977) καὶ τὸ Ἱστορικὸ καὶ Λαογραφικὸ Μουσεῖο Αἰγίνας (Γ. Κουλικούρδη 1960-1986). Ἡ ἔκδοση καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν δίσκων χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Πάγκειο Κληροδότημα. Τέλος τυπώνεται καὶ θὰ κυκλοφορήσει μέσα στὸ 1991 ἡ μελέτη τοῦ γράφοντος «85 Δημοτικὲς Μελωδίες ἀπὸ τὰ Κατάλοιπα τοῦ Ν. Φαρδὺ» μὲ δαπάνες τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου».

Ἑκδηλώσεις

Στις 3-2-1988 μὲ κοινὴ πρωτοβουλία τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἐγίνε στὴν αἴθουσα Γ. Λεβέντη τοῦ ΚΜΣ μιὰ τιμητικὴ βραδιὰ στὴ μνήμη τοῦ Samuel Baud-Bovy (1906-1986) ποὺ γιὰ πολλὰ χρόνια ὑπῆρξε συνεργάτης καὶ διευθυντὴς σπουδῶν τοῦ ΜΛΑ. Κύρια ὁμιλήτρια ἦταν ἡ ἄλλοτε συνεργάτρια τοῦ ΜΛΑ καὶ φίλη τοῦ ἐκλιπόντος Δέσποινα Μαζαράκη (1914-1989), ποὺ ἐντόπιζε μὲ σαφήνεια τὴν καθοριστικὴ σημασία τῆς προσφορᾶς τοῦ B. Bovy στὴ μελέτῃ τῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς, δίνοντας ταυτόχρονα τὴ διάσταση τοῦ ὑποδειγματικοῦ του ἥθους καὶ ποιοῦ του ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς ἐρευνητῇ. Ἡ βραδιὰ τέλειωσε μὲ τὴν παρουσίαση ἀπὸ τὸν γράφοντα ἀνέκδοτων ἠχογραφήσεων τοῦ ΜΛΑ τοῦ 1930 ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα ποὺ εἶχαν γίνε κατὰ κύριο λόγο μὲ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ B. Bovy. Ἐπίσης στις 25-5-1988 τὸ ΜΛΑ ὀργάνωσε ἕνα ρεσιτᾶλ κλασικῆς ἀνατολικῆς μουσικῆς ὅπου ἡ Ἀνιὲς Ἀγκοπιὰν στὸ κανονάκι καὶ ἡ Ἰωάννα Andrews στὸ οὔτι καὶ στὰ κρουστὰ παρουσίασαν ἕνα πρόγραμμα μὲ ἔργα Ἑλλήνων συνθετῶν τῆς Πόλης.

Ἀποστολὲς

1) ΖΑΚΥΝΘΟΣ. Σὲ τέσσερις ἐπισκέψεις ποὺ ἔγιναν στὴ Ζάκυνθο ἀνάμεσα στὸ 1987 καὶ 1990 στὰ πλαίσια ἐνὸς ἐρευνητικοῦ προγράμματος γιὰ τὸ Ζακυνθινὸ Μέλος φωτοτυπήθηκαν 7 χειρόγραφα καὶ ἐντοπίστηκαν καὶ ἀντιγράφηκαν ἀρκετὲς κασέτες ποὺ ἀνήκαν σὲ ἰδιῶτες. Ἐπίσης ἠχογραφήθηκαν σὲ ζωντανὴ ἐκτέλεση μερικοὶ τοπικοὶ ψάλτες κι ὁ Μεγάλος Παρακλητικὸς Κανόνας στὸ ναὸ τοῦ Ἀγ. Διονυσίου (Χώρα Ζακύνθου, 12-8-1990). Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

2) ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ. Σὲ δύο ἐπισκέψεις πὺ ἐγίναν στὸ χωριὸ αὐτὸ τοῦ νομοῦ Καστοριάς τὸν Ἰούνιο τοῦ 1987 καὶ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1988 συνεχίστηκε τὸ ἔργο τῆς προετοιμασίας γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ ἐπόμενου δίσκου μας πὺ θὰ εἶναι ἀφιερωμένος στὸ Κωσταράζι. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη πὺ ἀπέδωσε τὶς καλύτερες ἡχογραφήσεις εἶχε γίνει τὸ 1965. Αὐτὴ τὴ φορὰ συγκεντρώθηκαν φωτογραφίες καὶ πληροφορίες λαογραφικοῦ περιεχομένου ἐνῶ παράλληλα ἡχογραφήθηκαν 32 κυρίως ἀποκριάτικα τραγούδια ἀπὸ τὴ χορωδία τοῦ τοπικοῦ συλλόγου ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Μηναῖ Τζήκα. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

3) ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Στὶς 17-8-1989 στὸ Δρότα, ἐπίνειο τοῦ χωριοῦ Μπορὸς (πὺ τῶρα λέγεται Νεοχώρι) ἡχογραφήθηκαν 11 παλιὰ τοπικὰ τραγούδια. Στὴν ἔρευνα καὶ ἡχογράφηση συνεργάστηκαν οἱ κ.κ. Νίκος Διονυσόπουλος, Δημήτρης Κοφτερός καὶ ὁ γράφων.

4) ΑἶΓΙΝΑ. Κατὰ τὴν μονοήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (28-1-1990) ἐπισκεφθῆκαμε στὸ χωριὸ Σφεντούρι τὸν τελευταῖο ντόπιο λαϊκὸ βιολιστὴ Γιώργο Βατικιώτη ἢ «Ἄπορο» καὶ ἀφοῦ τοῦ πήραμε συνέντευξη καὶ φωτογραφίες τὸν ἡχογραφήσαμε σὲ 18 κομμάτια. Μὲ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἔρευνα γιὰ τὸ τραγούδι τῆς Αἶγινας πὺ εἶχε ἀρχίσει τὸ 1955 καὶ ἀπέδωσε τὸν διπλὸ δίσκο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἶγινα». Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

5) ΣΥΜΗ. Στὴν πρώτη ἀποστολὴ (Ἰούλιος 1990) πὺ ἀνέλαβε νὰ κάνει γιὰ τὸ ΜΛΑ ὁ ἔκτακτος συνεργάτης του κ. Λεωνίδας Ἐμπειρικός ἡχογραφήθηκαν 9 τραγούδια ἀπὸ μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες Συμιακὲς τραγουδίστριες, τὴν κ. Ἀναστασία Ἀντωνόγλου.

6) ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ. Ἡ ἐπταήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (13-19 Ὀκτ. 1990) ἔγινε δυνατὴ χάρις στὸ ἐνδιαφέρον τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου». Στὸ διάστημα αὐτὸ μελετήθηκαν τὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς Δ. Σ. Λουκάτου στὴν Κοργιαλένιο Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀργοστολιοῦ μὲ στόχο τὴν ἀνέυρεση νέων στοιχείων γύρω ἀπὸ τὸ σχετικὰ ἄγνωστο τοπικὸ ἐκκλησιαστικὸ μουσικὸ ἰδίωμα πὺ διαφέρει ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κέρκυρας. Παράλληλα ὅμως ἡχογραφήθηκαν γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ συνομιλίες μὲ εἰδικούς καὶ ἀντιγράφηκαν κασέτες μὲ ἐνδιαφέρουσες σχετικὲς ἡχοληψίες. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

7) ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ ΣΕΡΡΩΝ. Στὴν ἀποστολὴ συμμετεῖχαν οἱ Λεωνίδας Ἐμπειρικός (ὕπευθυνος), Ὑβόννη Χάντ καὶ Μιλάγρος Ἀράνο. Ἡ ἡχογράφηση ἔγινε στὶς 11-11-1990 στὸ καφενεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἐπαιξε τὸ τετραμελὲς τοπικὸ ὀργανικὸ συγκρότημα ἀποτελούμενο ἀπὸ δύο μακεδονικὲς λύρες, μιὰ θρακικὴ πὺ κρατοῦσε τὸ ἴσο καὶ ἓναν νταϊρέ. Τὸ χωριὸ βρίσκεται 5 χλμ. ἀπὸ τὴν Κάτω Τζουμαγιά (Ἡράκλεια) καὶ 30 χλμ. ἀπὸ τὴν Σέρρες. Παλιὰ λεγόταν Ἐρκιὸ ἢ Ἐρκιο. Τὸ κατοικοῦν ἀπὸ παλιὰ γύφτοι γεωργοὶ πὺ μιλοῦν «ρομανά», ἑλληνικὰ καὶ «βουλγάρικα». Μέρος τῶν χωριανῶν θέλουν νὰ ξεχάσουν τὰ γύφτικα γιὰτι ὅπως λὲν «εἶναι ντροπὴ». Ἀλλὰ κατὰ βάθος εἶναι περήφανοι γιὰ τὴν καταγωγὴ τους. Θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς ἀνώτερους ἀπὸ τοὺς νομάδες γύφτους πὺ τοὺς ἀποκαλοῦν ὑποτιμητικὰ «τσιγγάνους».

“Ολοι οι γύρω χωρικοί Θρακιώτες, Πόντιοι, πρόσφυγες, Γκαγκαούζοι, Σαρακατσάνοι, Βλάχοι και Σλαυόφωνοι τους εκτιμούν και τους καλούν ως μουσικούς σε γάμους, βαπτίσεις και πανηγύρια. Η ήχογράφηση κράτησε 4 ώρες και παίχτηκαν 28 τραγούδια σε 4 γλώσσες. 10 στα γύφτικα ή «ρομανά», 9 στα ελληνικά, 6 στα «βουλγάρικα», 3 στα τούρκικα και ένα στα ποντιακά, χωρίς όμως να ξέρουν τη γλώσσα. Άλλα όργανα δεν υπάρχουν στο χωριό, και τα άλλα γνωστά μας λαϊκά όργανα (ζουρνάδες, κλαρίνα, βιολιά, ούτια, μπουζούκια) θεωρούνται «μοντέρνα». Η λύρα, που δεν την μαθαίνουν πια οι νέοι, λέγεται «κεμεντζές», παρόλο που είναι φιαλόσχημη, και στα ρομανά «γκίγκω», λέξη που πιθανόν να προέρχεται από την ίδια ρίζα με το γερμανικό «geige».

Διαλέξεις - Ανακοινώσεις

Στα πλαίσια της προσπάθειας του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου για την ενημέρωση του κοινού γύρω από την παραδοσιακή μας μουσική έγιναν οι ακόλουθες ομιλίες από τον γράφοντα:

ΑΘΗΝΑ, 12-3-1986, «Ήπειρώτικη δημοτική μουσική ήχογραφημένη το 1930 από το Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο» (Αρχαιολογική Έταιρεία). Εκδήλωση της Ήπειρωτικής Έταιρείας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1-4-1986, «Πρόσφατες έρευνες στη Ζάκυνθο για την Εκκλησιαστική της μουσική» (Έταιρεία Μακεδονικών Σπουδών). Εκδήλωση της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Έταιρείας «Τέχνη».

ΥΔΡΑ, 19-6-1986, «Η ακτινοβολία της Βυζαντινής Μουσικής» (Σχολή Καλών Τεχνών). Εκδήλωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Ύδρας.

ΔΕΛΦΟΙ, 6-9-1986, «Η προέλευση κι η ηλικία τριών τραγουδιών ήχογραφημένων από το Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο στη Νέα Σινάσο το 1961» (Πολιτιστικό Κέντρο). Ανακοίνωση για το Α΄ Διεθνές Συμπόσιο για την Ελληνική μουσική.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ (HERNEN) 8-11-1986, «Ο Μάρκος Βασιλείου (1869-1920) και η αποκρυπτογράφηση της μεσαιωνικής βυζαντινής παρασημαντικής». Ανακοίνωση για το Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής που οργάνωσε στο Hernen το Ίδρυμα Α. Α. Bredius (6-10 Νοεμβρίου 1986).

ΑΘΗΝΑ, 13-2-1987, «Το Συναίτιμο τραγούδι» (Εστία Νέας Σμύρνης). Εκδήλωση του Εθνικού Μουσείου του Έλληνισμού της Ανατολής.

ΛΑΡΙΣΑ, 2-7-1987, «Ο Έλληνικός χορός όπως τον είδαν οι δυτικοί ταξιδιώτες στην Όθωνική Ελλάδα». Ανακοίνωση για το συνέδριο της Διεθνής Οργάνωσης Λαϊκής Τέχνης «Ο Λαϊκός Χορός Σήμερα».

ΑΘΗΝΑ, 23-9-1987 «Η μουσική παράδοση της Σαμοθράκης» (Ίδρυμα Γουλανδρή-Χόρν). Ανακοίνωση για το συμπόσιο «Μουσικές στο Αιγαίο» που οργάνωσαν τα Υπουργεία Πολιτισμού και Αιγαίου.

ΑΘΗΝΑ, 23-3-1988, «Μιά αποστολή του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου στη Β. Ευβοία το 1962». Εκδήλωση της Έταιρείας Ευβοϊκών Σπουδών.

ΔΕΛΦΟΙ, 30-10-1988, «Παρατηρήσεις για την τροπική δομή των Ὁκτώ Ἀναστασίμων Ἀπολυτικών τῆς Ζακύνθου σὲ ἀντιπαραβολὴ μὲ τὰ ἀντίστοιχα Νεοβυζαντινὰ μέλη» (Πολιτιστικὸ Κέντρο). Ἀνακοίνωση γιὰ τὴν Γ΄ Διεθνή Μουσικολογικὴ Συνάντηση Δελφῶν.

ΑΘΗΝΑ, 22-2-1989, «Τὰ ἑλληνικὰ λαϊκὰ ὄργανα» (Πολεμικὸ Μουσεῖο). Ἐκδήλωση τῆς Σχολῆς Ξεναγῶν.

ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ, 27-4-1989, «Ἡ ἀνοδος καὶ ἡ πτώση τοῦ Ρεμπέτικου τραγουδιοῦ» (Πανεπιστήμιο). Διάλεξη γιὰ τοὺς φοιτητὲς τοῦ Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν καὶ Βαλκανικῶν Σπουδῶν.

ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 7-5-1989, «Μιά μουσικὴ ἀποστολὴ στὴ Σαμοθράκη τὸ 1961». Ἀνακοίνωση γιὰ τὸ ΣΤ΄ Συμπόσιο Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου.

ΑΘΗΝΑ, 19-11-1989, «Ἡ Μέλπω Μερλιὲ καὶ τὸ Μικρασιατικὸ τραγούδι». Ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν.

ΑΘΗΝΑ, 29 καὶ 30-5-1990, Συμμετοχὴ σὲ ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν μὲ θέμα «Ἡ Ἑλληνικὴ μουσικὴ στὸ σταυροδρόμι Ἀνατολῆς καὶ Δύσης».

ΑΘΗΝΑ, 4-10-1990, «Ἡ μουσικοχορευτικὴ παράδοση τῆς Αἰγίνας καὶ οἱ παράγοντες ποὺ ἐπέδρασαν στὴ διαμόρφωσή της». Ἐκδήλωση τοῦ Σωματείου «Ἑλληνικοὶ Χοροὶ Δόρας Στράτου».

Δημοσιεύματα στὸν Τύπο γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου

1) Ν. Διονυσόπουλος, «Τραγούδια ἀπὸ τὴ Συλλογὴ Μέλπως Μερλιὲ» καὶ «Αὐθεντικὰ Μικρασιάτικα» (Δισκοκριτικὴ, τχ. 1, Μάρτης 1988, σ. 44-6).

2) Μ. Φάις, «Ἡ μακρὰ ἱστορία τοῦ ΜΛΑ» (Καθημερινή, 9-10-1988).

3) Μὲ τὸ γεγονὸς τῆς κυκλοφορίας τοῦ δίσκου «Χουλιαράδες» ἀσχολήθηκαν στὶς 15.12.1988 ὅλες οἱ ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες, πρωινὲς καὶ ἀπογευματινές.

4) Γιὰ τὴν ἔκδοση «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἰγίνα» ἕνα ἀνυπόγραφο σημείωμα τῆς «Καθημερινῆς» στὶς 16-11-90 ἔγραφε: «Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ σημασία τῆς δισκογραφικῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ ἐκεῖ ἔγκειται —πέρα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ— ἡ ἀξία της: στὸ ὅτι μεταφέρει σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀποστεγνωμένη, τὸν παλμὸ μιᾶς ζωῆς πλούσιας, ποὺ συνόδευε κάθε ἐκδήλωση τῆς καθημερινότητος μὲ τραγούδι καὶ μουσικὴ».